

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Актуальність теми дослідження. Людина із свого народження й упродовж життя пізнає цей світ, вивчає соціальну діяльність інших людей, їхню поведінку. Завдяки цьому ми формуємо свою свідомість, свою поведінку, коли спілкуємось і розвиваємось разом із іншими людьми. Тобто наша особистість протягом життя проводить певні соціологічні дослідження і згідно цьому бере участь у соціальному житті. Тому обрана проблематика дослідження є актуальною на сьогоднішній день.

Метою дослідження є визначення особливостей розвитку українського суспільства на сучасному етапі; визначити розуміння поняття «суспільства» із точки зору соціальної філософії.

Об'єктом дослідження є філософія людини та суспільства та їх сучасний розвиток

Предметом дослідження є розвиток українського суспільства. Поняття «суспільство» у філософії має декілька значень. «Суспільство - найзагальніша система зв'язків і відносин між людьми, що складається в процесі їхньої життєдіяльності («людське суспільство»); історично визначений тип соціальної системи (первісне, рабовласницьке, феодальне, капіталістичне, комуністичне суспільство); специфічна форма соціальної організації, що склалася в процесі історичного розвитку даної країни» [6, с. 678].

У своїй праці «Соціологія та теорія пізнання» французький соціолог та етнолог Е. Дюркгейм дає таку характеристику поняттю суспільства: «Суспільство - це найбільш могутній фокус фізичних і моральних сил, який тільки існує у світі. Ніде в природі не зустрічається таке багатство різноманітних матеріалів, сконцентрованих в такій мірі. Не дивно, тому що з суспільства виділяється своєрідне життя, яке, реагуючи на елементи, що його складають, перетворює їх і підіймає до найвищої форми існування» [7, с. 5].

К.Маркс стверджував про те, що в суспільстві діють «свої особливі закони, що не мають ніякого відношення до осіб, які складають суспільство», а сам індивід «включається у «зовнішнє» спілкування «тільки як природний член будь-якого людського колективу» [1, с. 208].

Соціальна філософія вивчає тенденцію розвитку суспільства, місце в ньому індивіда, духовні особливості людства, соціальну будову суспільства. Наше суспільство є дуже важкою системою, воно формується в міру розвитку здатності людей відокремлювати людей від природи. Тому філософія виділяє такі групи факторів, які можуть визначити розвиток українського суспільства:

- праця (людська діяльність);
- спілкування (колективний характер діяльності і життя);
- свідомість (пізнання та осмислення людської діяльності).

На сьогоднішній день існують різні форми суспільства, вони суттєво відрізняються одне від одного, за якимось певними своїми параметрами. Але що ж саме лежить в основі суспільного українського розвитку? Саме у це питання потрібно розглянути.

У розвитку сучасного українського суспільства на першому місці стоїть стабільність. Це характеризується тим, що механізм і структура функціонування суспільства є майже незмінними. Навіть незначні зміни відбуваються протягом тривалого часу. Розвиток забезпечує суспільству перехід на якийсь новий, вищий рівень.

«Кожне суспільство створює механізми, що забезпечують стабільне відтворення властивих йому відносин в усіх сферах суспільного життя і одночасно сприяють розвитку як утвердженню нових інститутів, зміні інституційних характеристик.

Розвиток характеризується багатомірною природою. Він починається в точках біфуркації й готується в ході етапу стабільності численними економічними і позаекономічними флуктуаціями. Флуктуації в суспільстві відіграють роль рупійних сил розвитку, тому їх аналіз є одним з необхідних етапів дослідження проблеми суспільної стабільності та розвитку. Проте вони часто настільки слабкі, а їх сигнали такі незначні, що можливі ефекти будуть надто малими або навіть протилежними очікуванню.

Стабільне суспільство – це суспільство настільки стійке, що може нормально функціонувати протягом життя багатьох поколінь, не підриваючи власну соціально-економічну систему. Стабільне суспільство задовольняє сьогоднішні потреби, не ставлячи під загрозу можливості для задоволення потреб майбутніх поколінь. Проте сама стабільність буває різною. Одна справа – низький (дезінтегрований) рівень стабільності, а зовсім інше – високий рівень стабільності, який є характерним для ефективного солідарного громадянського суспільства.» [4, ст.41].

Для розвиненого суспільства цінним є людина й рівень її життя. «Саме розвиток економіки надає можливість кожному індивіду заробляти на гідне життя власною чесною працею. Лише після того, як будуть досягнуті зримі позитивні зрушення в економічному розвитку, можна говорити про сталий розвиток усіх членів суспільства. Тим самим будуть створюватися інституційні умови для зміни способу життя громадянського суспільства.» [4, ст. 45]

Головним є те, щоб цими економічними перевагами могли скористатися, якщо не всі, то якомога більша частина суспільства, щоб зменшилося як і майнове, так і соціальне розшарування суспільства. Тому що звичайні люди не матимуть змоги відчутти цей самий є розвиток.

Хотіла б звернути увагу на ще один, на мене, важливий аспект українського розвитку: сприятлива соціальна атмосфера. «Демократична правова держава створює належний соціоекономічний простір для актуалізації активних і креативних особистостей, дбаючи про створення єдиних для всіх «правил гри» в суспільстві. Держава одночасно буде справедливою («соціальні ліфти»), якими можуть скористатися члени суспільства. Навпаки в недемократичному суспільстві закон і порядок не дотримуються, а безпека громадян не забезпечується. Обмеження рівня соціальної нерівності – важлива інституційна передумова зниження потенціалу нестабільності в українському суспільстві.» [7, ст.46].

Висновки. Проаналізувавши наукові праці, відносно соціальної філософії, можна дійти до певного висновку. Суспільство являє собою найскладнішу систему, яка існує в реальності. Вона охоплює соціальні суб'єкти і об'єкти, їхні взаємовідносини та властивості. Пізнання та розвиток суспільства має власну специфіку.

Література

1. Андреев И.Л. Происхождение человека и общества. Москва, Мысль, 1982 – ст. 208
2. Гончарук (Чолач) Т.В., Джугла Н.В., Етнологічні інтенції осмислення українства у філософії Богдана Цимбалістого. // Психологія і педагогіка. – Тернопіль, 2018. - №1-2. – с 155-162.
3. Джугла Н. До питання Українського східного Обряду у рішеннях Замоїського скандалу 1720р. / Історія релігій в Україні. – Львів, «Логос», 2005. – с 210-215
4. Лагутін В. Можливості інституційного аналізу суспільної стабільності та розвитку., 2018 – ст.41, ст.45, ст.46

5. Філософія: навч. посіб./ Гончарук Т.В., Джутла Н.В., Шумка М.Л., - Тернопіль: підручники і посібники, 2016. –416 с
6. Філософський словник. За редакцією В.І. Шинкарука. Київ. Головна редакція Української Радянської енциклопедії, 1986 – ст.678
7. Человек и общество (основы современной цивилизации). Москва, Геликон,1992 – ст.5